

Î N C H E I E R E

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru,

la acțiunea în contencios administrativ depusă de către Ion Bînzari împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ, obligarea efectuării recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă cu achitarea diferenței pensiei recalculate,

împotriva deciziei din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 27 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La data de 10 iunie 2019 Ion Bînzari a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți și Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea actului administrativ – refuzul de recalculare a pensiei, obligarea efectuării recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, cu achitarea diferenței pensiei recalculate.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 22 martie 2019 a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți de a-i fi recalculată pensia în conformitate cu prevederile art. 14, art. 51, art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabineri nr. 1544 din 23 iunie 1993.

În fapt, reclamantul a menționat că acesta a activat în cadrul MAI în perioadele 01.08.1992-01.07.2005, 08.08.2008-03.05.2013 și 29.11.2013-prezent și că în anul 2013, la încetarea serviciului în poliție, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă la 50% din suma soldei în valoare de 2900 lei, ulterior indexată la 4000 lei.

Fiind reangajat în cadrul MAI de la data de 29 noiembrie 2013, până la momentul depunerii cererii, acesta a activat timp de 5 ani. Conform art. 14 din Legea

menționată, reclamantul a indicat că mărimea pensiei pentru vechime în muncă urma să fie majorată cu 3% anual, respectiv pensia care trebuia să-i fie atribuită constituia 65% din suma soldei și nu 50%. Astfel, suma pensiei ar constitui 5443 lei, iar diferența pe perioada 01.06.2018-01.05.2019 constituie 16 664 lei.

Prin răspunsul din 12 aprilie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți nu a dat curs cererii reclamantului, motivând refuzul prin faptul că Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu prevede recalcularea pensiei pentru vechime în muncă stabilită anterior, ținând cont de activitatea prestată ulterior și, mai mult decât atât, fiind în funcție până în prezent. În plus, a subliniat că dreptul la pensie apare o dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii.

Reclamantul a considerat eronată aprecierea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, invocând că art. 51 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede expres că, în cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, iar alin. (2) al aceluiași articol reglementează că recalcularea pensiilor pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabineri și pentru familiile acestora, se efectuează de la data lunii următoare celei care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

Reclamantul a subliniat că acesta a furnizat toate actele corespunzătoare pentru efectuarea recalculării și majorării pensiei în conformitate cu prevederile art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Reclamantul a mai făcut trimitere la prevederile art. 33 alin. (1)-(4/1), (5), 34 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, art. 54 al Legii nr. 1544 din 23.06.1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, art. 3 din Legea nr. 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, art. 47 alin. (2) din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție pentru a accentua importanța dreptului la pensie ca un drept social garantat de stat, de Constituție și de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

În acest sens, reclamantul a menționat că de la îndeplinirea condițiilor legale pentru persoană - vârstă, stagiul de cotizare, apare obligația statului de a achita pensie, care se stabilește în modul reglementat de lege, ținându-se cont de mai multe criterii. În plus, reclamantul a evocat că pensia constituie sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor și nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil și că dreptul la pensie este un drept imprescriptibil conform art. 2 din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

La data de 10 februarie 2020, reclamantul a depus o cerere de concretizare a cerințelor față de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând suplimentar anularea refuzului exprimat nr. X01/09-1719 din 12 aprilie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, ce urmează a fi făcută pentru ultimele 12 luni de la prezentarea

actelor suplimentare și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a achita diferența pensiei recalculate. (f.d. 66)

Prin hotărârea din 27 mai 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani s-a anulat actul administrativ individual defavorabil, și anume, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. X01/09-1719 din 12 aprilie 2019 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua lui Ion Bînzari recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă în mărime de 65% din suma soldei, cu achitarea diferenței pensiei recalculate pentru perioada 01.06.2018-31.05.2019. (f.d. 93, 97-109)

Pornind de la prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, instanța de fond a reținut că prin răspunsul său, autoritatea pârâtă eronat a interpretat prevederile art. 61 din Legea menționată, or, starea de fapt stabilită de instanță confirmă reangajarea reclamantului Ion Bînzari la IGP al MAI după stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, ceea ce îi permite să beneficieze de un procent suplimentar pentru fiecare an complet de vechime în muncă stabilită la art. 13 lit. a) din Lege, la caz reclamantul ar avea dreptul la majorarea pensiei în mărime de 65% din suma soldei.

Instanța de fond a respins argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că Ion Bînzari pretinde la o stabilire camuflată repetată a pensiei și nicidecum la o calculare, subliniind că indiferent de conținutul semantic al termenului utilizat, este evident că reclamantul întrunește condițiile legale pentru a obține o majorare a pensiei și că autoritatea pârâtă nu a invocat argumente serioase pentru a justifica refuzul Statului în valorificarea acestui drept. La caz, instanța a indicat că autoritatea de asigurări sociale de stat a restricționat nejustificat reclamantul în dreptul acestuia la recalcularea pensiei, actul administrativ fiind pasibil să fie anulat.

La data de 11 iunie 2020, cu respectarea termenului prevăzut la articolul 232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 27 mai 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 04 august 2020 a depus motivarea apelului.

Prin decizia din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat integral hotărârea din 27 mai 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și s-a pronunțat o nouă decizie, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion Bînzari. (f.d. 151, 152-160)

Pornind de la prevederile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 instanța de apel a dedus că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și că continuarea activității în cadrul MAI chiar după stabilirea pensiei pentru vechime în muncă nu constituie temei pentru recalcularea acesteia, deoarece dreptul la pensie pentru vechime în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii. La caz, intimatul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă de la data de 03 mai 2013, iar reangajarea la 29 noiembrie 2013 nu conferă dreptul la recalcularea acesteia.

Instanța de apel a reținut argumentul apelantei precum că art. 61 din Legea sus-menționată prevede expres trei situații în care pensia pentru vechime în muncă poate

fi recalculată și că intimatul Ion Bînzari nu se încadrează în niciuna din acestea, respectiv nu cade sub incidența art. 61 din Lege.

Instanța a enunțat că Ion Bînzari ar putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecării, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, or, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 03 mai 2013. Astfel, instanța s-a expus că Ion Bînzari ar putea beneficia ulterior de stabilirea unei pensii pentru limita de vârstă în condițiile generale, unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

Totodată, instanța de apel a indicat că nu sunt aplicabile speței prevederile art. 33 din Legea nr. 156 din 14.10.1998, aplicată de prima instanță în susținerea soluției de admitere a acțiunii.

La data de 18 mai 2021 Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 30 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei atacate cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie menținută hotărârea din 27 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei de la pârâtă.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel a interpretat greșit prevederile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 și a Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 atunci când a ajuns la concluzia că prima instanță a aplicat eronat prevederile legii. Potrivit recurentului, de fapt prima instanță a aplicat exact cadrul legal și just a constatat că normele invocate de reclamant îi permit acestuia să beneficieze de un procent suplimentar pentru fiecare an complet de vechime în serviciu.

În mod egal, recurentul a denunțat faptul că instanța de apel nu a luat în considerație practica judiciară invocată, și anume, cauza Voicu împotriva CNAS în care Curtea de Apel a respins apelul declarat de CNAS, iar Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul depus de CNAS. Recurentul a subliniat faptul că speța lui Pavel Voicu este identică cu speța sa, respectiv instanțele de judecată ar trebui să ajungă la aceeași soluție.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța constată că se încadrează în prevederile articolului 245 din Codul administrativ.

În conformitate cu articolul 245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 30 martie 2021.

Dispozitivul deciziei a fost notificat avocatului Igor Ciuru, care reprezintă interesele lui Ion Bînzari, la data de 31 martie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul poștii electronice anexat la dosar. (f.d. 161)

Decizia motivată a fost notificată lui Ion Bînzari la data de 20 aprilie 2021, iar avocatului Igor Ciuru la data de 19 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorii recomandate anexate la materialele cauzei nr. DS8001508115AS și DS8001508114AS. (f.d. 164, 165)

Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru, a depus recurs motivat la data de 18 mai 2021, fiind respectat termenul instituit de legiuitor în art. 245 din Codul administrativ.

La data de 31 mai 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale copia recursului motivat declarat de către Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru. (f.d. 188)

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în

special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Ion Bînzari, reprezentat de avocatul Igor Ciuru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh